Europeiska unionens officiella tidning

SV
L-serien

2024/583

12.2.2024

RÅDETS BESLUT (Gusp) 2024/583

av den 8 februari 2024

om Europeiska unionens sjöfartsskyddsinsats för att skydda friheten till sjöfart i samband med krisen i Röda havet (Eunavfor Aspides)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionen, särskilt artiklarna 42.4 och 43.2,

med beaktande av förslaget från unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, och

av följande skäl:

(1) Den 28 februari 2022 antog FN:s säkerhetsråd resolution 2624 (2022) där man i starkast möjliga ordalag fördömer det ökande antalet incidenter utanför Jemens kust, inbegripet attacker mot civila och kommersiella skepp samt omotiverad eller olaglig beslagtagande eller kvarhållande av kommersiella fartyg, som utgör en betydande risk för sjöfartsskyddet för fartygen i Adenviken och Röda havet längs Jemens kust.

(2) Den 12 december 2022 antog rådet slutsatser i vilka bekräftas att unionens engagemang i Jemen är kopplat till unionens centrala intressen och åtaganden, däribland främjande av fred och en regelbaserad världsordning, en humanitär skyldighet att stödja befolkningen i Jemen, genomförandet av agendan för kvinnor, fred och säkerhet i hela världen, Jemens betydelse för viktiga havsbaserade försörjningskanaler för energi och andra råvaror, och målet att säkerställa säkerhet och stabilitet i Gulfregionen samt i Röda havet och på Afrikas horn samt behovet av att förhindra ytterligare spridning av terroristorganisationer. Vidare bekräftade rådet att sjöfartsskyddet har stor inverkan på den internationella handelssjöfarten och att unionen är beredd att intensifiera sina insatser för att bygga upp förtroende och främja sjösäkerhet och sjöfartsskydd i den vidare Gulfregionen och i Röda havet.

(3) Den 24 oktober 2023 antog rådet slutsatser om den reviderade EU-strategin för sjöfartsskydd och dess handlingsplan där man fastställer ramen för att unionen ska kunna vidta ytterligare åtgärder för att skydda sina intressen till havs och skydda sina medborgare, sina värden och sin ekonomi, samtidigt som man främjar internationella regler och fullständig efterlevnad av internationella instrument, särskilt Förenta nationernas havsrättskonvention (*havsrättskonventionen*).

(4) Sedan oktober 2023 har huthier riktat ett stort antal attacker mot fartyg i Röda havet, Adenviken, Arabiska havet och Omanbukten. Sådana attacker äventyrar livet för sjömän på fartyg, och strider mot principen om havets frihet och rätten till passage i sund som används vid internationell sjöfart, i enlighet med havsrättskonventionen. De har en negativ påverkan på handelssjöfart och på ekonomierna i regionen och många länder i unionen.

(5) Den 10 januari 2024 antog FN:s säkerhetsråd resolution 2722 (2024) där man i starkast möjliga ordalag fördömer huthiernas attacker på handelsfartyg och kommersiella fartyg, understryker vikten av att fartyg från alla stater åtnjuter sjöfartsrelaterade fri- och rättigheter i Röda havet, inbegripet de handelsfartyg och kommersiella fartyg som transiterar Bab el-Mandeb-sundet, i enlighet med internationell rätt, kräver att huthierna omedelbart upphör med alla sådana attacker, bekräftar att handelsfartygens och de kommersiella fartygens åtnjutande av sjöfartsrelaterade fri- och rättigheter, i enlighet med internationell rätt, måste respekteras och noterar medlemsstaternas rätt, i enlighet med internationell rätt, att försvara sina fartyg från attacker, inbegripet från dem som undergräver de sjöfartsrelaterade fri- och rättigheterna.

(6) Den 29 januari 2024 enades rådet om ett krishanteringskoncept för en eventuell EU-insats för sjöfartsskydd för att skydda friheten till sjöfart i samband med krisen i Röda havet, med en löptid på ett år från dess inledande. I linje med EU:s reviderade strategi för sjöfartsskydd bör denna EU-insats för sjöfartsskydd (*insatsen*) bidra till sjöfartsskyddet längs de viktigaste kommunikationslederna till havs i ett område som omfattar Röda havet, Arabiska havet och Persiska viken, i samarbete med andra viktiga aktörer, och den bör åtföljas av omfattande och riktade

diplomatiska kontakter med partner i Gulfstaternas samarbetsråd, regionala aktörer och kuststater. Insatsen bör därför inrättas. Dess insatsområde, vilket bör bestå av havsområden, bör fastställas i enlighet med det överenskomna mandatet i de relevanta planeringsdokumenten.

(7) Det strategiska målet för insatsen bör vara att säkerställa att unionen har en marin närvaro i det område där attacker äger rum, i syfte att säkerställa frihet till sjöfart för fartyg, i nära samarbete med likasinnade sjöfartsskyddsgaranter.

(8) För detta ändamål bör insatsen ledsaga fartyg, tillhandahålla en maritim lägesbild samt skydda fartyg mot attacker till havs inom flera domäner. Den bör förbli defensiv till sin natur. Styrkor som sätts in för insatsen bör agera i överensstämmelse med tillämplig internationell rätt, inbegripet internationell sedvanerätt, inbegripet självförsvar om villkoren är uppfyllda, för försvar mot en överhängande eller pågående attack mot egna eller tredjeparts fartyg. Insatsen bör agera i full överensstämmelse med Unclos. Formerna och villkoren för ovanstående bör utarbetas i insatsplanen, inbegripet insatsreglerna, som ska godkännas av rådet.

(9) Kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik bör, under ansvar av rådet och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, utöva politisk kontroll över insatsen, tillhandahålla strategisk ledning och fatta lämpliga beslut i enlighet med artikel 38 tredje stycket i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget).

(10) Ett nära samarbete med likasinnade sjöfartsskyddsgaranter kommer att kräva en möjlighet att, på grundval av ömsesidighet och inkludering, utbyta säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter upp till nivån ”SECRET UE/EU SECRET” med insatsen *Prosperity Guardian*, ledd av Förenta staterna, och med *Combined Maritime Forces*, och möjlighet att lämna ut säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter upp till lämplig nivå till likasinnade samarbetspartners, i enlighet med rådets beslut 2013/488/EU ([1]) som fastställer säkerhetsbestämmelser för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter.

(11) Enligt artikel 41.2 i EU-fördraget och i enlighet med rådets beslut (Gusp) 2021/509 ([2]) ska de driftsutgifter som uppkommer till följd av det här beslutet och som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser belasta medlemsstaterna.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Uppdrag

1. Härmed inrättar unionen en militär EU-insats för sjöfartsskydd för att skydda friheten till sjöfart i samband med krisen i Röda havet. Insatsen ska bidra till sjöfartsskyddet längs de viktigaste kommunikationslederna till havs inom det område som avses i punkt 3, i samarbete med andra viktiga aktörer.

2. Insatsen ska benämnas Eunavfor Aspides.

3. Insatsområdet ska omfatta Bab el-Mandeb-sundet och Hormuzsundet, liksom internationella vatten i Röda havet, Adenviken, Arabiska havet, Omanbukten och Persiska viken. Dess detaljerade gränsdragning, delområden och intresseområdet ska fastställas i de relevanta planeringsdokument som godkänns av rådet.

4. Det strategiska målet för Eunavfor Aspides ska vara att säkerställa att unionen har en marin närvaro i insatsområdet, i syfte att säkerställa frihet för sjöfart för fartyg, i nära samarbete med likasinnade sjöfartsskyddsgaranter.

([1]) Rådets beslut 2013/488/EU av den 23 september 2013 om säkerhetsbestämmelser för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter (EUT L 274, 15.10.2013, s. 1).

([2]) Rådets beslut (Gusp) 2021/509 av den 22 mars 2021 om inrättande av en europeisk fredsfacilitet och om upphävande av beslut (Gusp) 2015/528 (EUT L 102, 24.3.2021, s. 14).

5. För detta ändamål ska Eunavfor Aspides, inom ramen för sina medel och förmåga,

a) ledsaga fartyg i insatsområdet,

b) säkerställa en maritim lägesbild i insatsområdet,

c) skydda fartyg mot attacker till havs inom flera domäner, i full överensstämmelse med internationell rätt, inbegripet principerna om nödvändighet och proportionalitet, i ett delområde av insatsområdet.

Artikel 2

Utnämning av EU:s insatschef

Flottiljamiral Vasileios GRYPARIS utnämns härmed till EU:s insatschef för Eunavfor Aspides.

Artikel 3

Utseende av plats för EU:s insatshögkvarter

Eunavfor Aspides insatshögkvarter ska förläggas till Larissa, Grekland.

Artikel 4

Politisk kontroll och strategisk ledning

1. Kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik (Kusp) ska under ansvar av rådet och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik (den höga representanten) utöva den politiska kontrollen och den strategiska ledningen av Eunavfor Aspides.

2. Rådet bemyndigar härmed Kusp att fatta lämpliga beslut i enlighet med artikel 38 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget). Bemyndigandet ska innefatta befogenheten att ändra planeringsdokumenten, inbegripet insatsplanen, befälsordningen och insatsreglerna. Bemyndigandet ska också inbegripa befogenhet att fatta beslut om utseende av EU:s insatschef och EU-styrkans befälhavare. Befogenheten att fatta beslut om målen för Eunavfor Aspides och om dess avslutande ska ligga kvar hos rådet.

3. Kusp ska hållas regelbundet uppdaterat om hur Eunavfor Aspides förlöper, och i synnerhet ska ordföranden för EU:s militära kommitté (EUMC) regelbundet rapportera till Kusp om detta. Kusp får när så är lämpligt bjuda in EU:s insatschef eller EU-styrkans befälhavare till sina möten.

4. Varannan månad ska EU:s insatschef lägga fram rapporter om genomförandet av Eunavfor Aspides för Kusp.

5. Kusp ska regelbundet rapportera till rådet.

Artikel 5

Militär ledning

1. EUMC ska övervaka att Eunavfor Aspides genomförs korrekt under EU:s insatschefs ansvar.

2. EU:s insatschef ska regelbundet rapportera till EUMC. EUMC får när så är lämpligt bjuda in EU:s insatschef eller EU-styrkans befälhavare till sina möten.

3. Ordföranden för EUMC ska vara den primära kontaktpunkten för EU:s insatschef.

Artikel 6

Enhetlighet i unionens agerande och samarbete med tredje parter

1. Den höga representanten ska säkerställa genomförandet av detta beslut och dess enhetlighet med unionens yttre åtgärder i deras helhet, inbegripet unionens utvecklingsprogram och humanitära bistånd.

2. Den höga representanten ska med stöd av Europeiska utrikestjänsten (*utrikestjänsten*) fungera som den primära kontaktpunkten för Förenta nationerna, myndigheterna i länderna i regionen och andra multinationella och bilaterala aktörer, inbegripet Gulfstaternas samarbetsråd, Arabförbundet, Amerikas förenta stater och Förenade kungariket.

3. Eunavfor Aspides ska bedrivas i nära samordning med Europeiska unionens militära insats i syfte att bidra till sjöfartsskydd i västra Indiska oceanen och i Röda havet (Eunavfor Atalanta), som inrättats genom rådets gemensamma åtgärd 2008/851/Gusp ([3]).

4. Eunavfor Aspides ska samarbeta med insatsen *Prosperity Guardian*, med *Combined Maritime Forces* och med villiga stater som bidrar till sjöfartsskyddet i sitt insatsområde.

5. Eunavfor Aspides ska upprätthålla täta kontakter med sjöfartsindustrin, särskilt genom det marina säkerhetscentrumet på Afrikas horn (MSCHOA).

6. Eunavfor Aspides ska samarbeta med relevanta myndigheter i medlemsstaterna, med relevanta unionsbyråer och unionsorgan, särskilt Europeiska unionens satellitcentrum (Satcen) och med relevanta GSFP-uppdrag och GSFP-insatser, särskilt med Europeiska unionens militära uppdrag i syfte att bidra till utbildning av somaliska säkerhetsstyrkor (EUTM Somalia), som inrättats genom rådets beslut 2010/96/Gusp ([4]) och med Europeiska unionens uppdrag för kapacitetsuppbyggnad i Somalia (Eucap Somalia), som inrättats genom rådets beslut 2012/389/Gusp ([5]).

7. Eunavfor Aspides ska stödjas av Satcen och EU:s underrättelse- och lägescentral vid insamlingen av den information som behövs för att insatsen ska kunna fullgöra sina uppgifter.

Artikel 7

Deltagande av tredjestater

1. Utan att det påverkar unionens beslutsautonomi eller enhetliga institutionella ram och i enlighet med relevanta riktlinjer för Europeiska rådet får tredjestater inbjudas att delta i Eunavfor Aspides.

2. Rådet bemyndigar härmed Kusp att bjuda in tredjestater att erbjuda bidrag till insatsen och att på rekommendation av EU:s insatschef och EUMC fatta lämpliga beslut om godtagande av föreslagna bidrag.

3. Närmare villkor för tredjestaters deltagande ska fastställas i avtal, som ska ingås i enlighet med artikel 37 i EU-fördraget och i enlighet med förfarandet i artikel 218 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Om unionen och en tredjestat har ingått ett avtal om fastställande av en ram för tredjestatens deltagande i unionens krishanteringsuppdrag, ska bestämmelserna i avtalet tillämpas med avseende på Eunavfor Aspides.

4. Tredjestater som lämnar betydande militära bidrag till Eunavfor Aspides ska ha samma rättigheter och skyldigheter när det gäller den löpande förvaltningen av Eunavfor Aspides som de medlemsstater som deltar i den.

([3]) Rådets gemensamma åtgärd 2008/851/Gusp av den 10 november 2008 om Europeiska unionens militära insats i syfte att bidra till sjöfartsskydd i västra Indiska oceanen och i Röda havet (Eunavfor Atalanta) (EUT L 301, 12.11.2008, s. 33).

([4]) Rådets beslut 2010/96/Gusp av den 15 februari 2010 om Europeiska unionens militära uppdrag i syfte att bidra till utbildning av somaliska säkerhetsstyrkor (EUT L 44, 19.2.2010, s. 16).

([5]) Rådets beslut 2012/389/Gusp av den 16 juli 2012 om Europeiska unionens uppdrag för kapacitetsuppbyggnad i Somalia (Eucap Somalia) (EUT L 187, 17.7.2012, s. 40).

5. Rådet bemyndigar härmed Kusp att fatta lämpliga beslut om inrättande av en bidragande länders kommitté för det fall att tredjestater skulle lämna betydande militära bidrag.

Artikel 8

Den unionsledda personalens status

Statusen för de unionsledda enheterna och deras personal ska vid behov fastställas i överensstämmelse med internationell rätt.

Artikel 9

Finansiella arrangemang

1. De gemensamma kostnaderna för Eunavfor Aspides ska förvaltas i överensstämmelse med beslut (Gusp) 2021/509.

2. Referensbeloppet för de gemensamma kostnaderna för Eunavfor Aspides ska vara 8 000 000 EUR. Den procentandel av referensbeloppet som avses i artikel 51.2 i beslut (Gusp) 2021/509 ska vara 30 % för åtaganden och 30 % för betalningar.

Artikel 10

Utlämnande och utbyte av uppgifter

1. Den höga representanten ska vara bemyndigad att till utsedda tredjestater, i lämpliga fall och utifrån Eunavfor Aspides operativa behov, lämna ut icke-säkerhetsskyddsklassificerade EU-handlingar med anknytning till rådsöverläggningar som angår Eunavfor Aspides och som omfattas av sekretess enligt artikel 6.1 i rådets arbetsordning ([6]). Kusp ska, under förutsättning att dessa villkor är uppfyllda, i varje enskilt fall utse de berörda tredjestaterna.

2. Den höga representanten ska vara bemyndigad att till utsedda tredjestater, i lämpliga fall och utifrån Eunavfor Aspides operativa behov samt i enlighet med beslut 2013/488/EU, lämna ut säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter som rör Eunavfor Aspides

a) upp till den nivå som anges i de tillämpliga informationssäkerhetsavtal som har ingåtts mellan unionen och den berörda tredjestaten, eller

b) upp till nivån ”RESTREINT UE/EU RESTRICTED” för uppgifter som lämnas ut till Egypten, Gulfstaternas samarbetsråd och dess medlemsstater och till Indien, liksom till andra tredjestater som utsetts av Kusp.

3. Den höga representanten bemyndigas härmed att med insatsen *Prosperity Guardian* och med *Combined Maritime Forces*, via deras högkvarter, utbyta säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som är relevanta för Eunavfor Aspides upp till nivån ”SECRET UE/EU SECRET”, om ett sådant utbyte i insatsområdet är nödvändigt av operativa skäl, i enlighet med beslut 2013/488/EU och med förbehåll för arrangemang mellan den höga representanten och de behöriga myndigheterna för dessa insatser.

4. Utlämnande och utbyte av de uppgifter som avses i punkterna 1, 2 och 3 ska ske i full överensstämmelse med principerna om ömsesidighet och delaktighet. Mottagna säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter ska hanteras av Eunavfor Aspides utan någon åtskillnad mellan dess personal och enbart på grundval av operativa krav.

5. Den höga representanten ska vara bemyndigad att ingå de arrangemang som krävs för att genomföra bestämmelserna om utlämnande eller utbyte av uppgifter i detta beslut.

([6]) Rådets beslut 2009/937/EU av den 1 december 2009 om antagande av rådets arbetsordning (EUT L 325, 11.12.2009, s. 35).

6. Den höga representanten får delegera bemyndigandena att lämna ut eller utbyta uppgifter samt befogenheten att ingå de arrangemang som avses i denna artikel till tjänstemän vid utrikestjänsten, EU:s insatschef eller EU-styrkans befälhavare i enlighet med avsnitt VII i bilaga VI till beslut 2013/488/EU.

Artikel 11

Ikraftträdande och avslutande

1. Detta beslut träder i kraft samma dag som det antas.

2. Eunavfor Aspides ska avslutas ett år efter dagen för dess inledande.

3. En strategisk översyn av Eunavfor Aspides ska göras i god tid innan detta beslut upphör att gälla.

4. Det här beslutet ska upphöra att gälla samma dag som EU:s insatshögkvarter stängs i enlighet med de planer som har godkänts för avslutande av Eunavfor Aspides och utan att det påverkar de förfaranden för revision och redovisning av räkenskaper avseende Eunavfor Aspides som anges i beslut (Gusp) 2021/509.

Utfärdat i Bryssel den 8 februari 2024.

På rådets vägnar
H. LAHBIB
Ordförande